

Regionfullmäktige

För beaktande till

Regionstyrelsen

För kännedom till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionutvecklingsnämnden

Patientnämnden

Samverkansnämnden för sydöstra
sjukvårdsregionen

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden
samt i övrigt enligt bifogad sändlista

GRANSKNING AV DELÅRSRAPPORT 08 2021

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens delårsrapport 08 2021. Revisorerna har beslutat att göra följande bedömning:

- Räkenskaperna avviker från lagar och rekommendationer vad gäller redovisning av pensionsåtagandet. Avvikelsen avseende pensionsåtagandet uppgår i balansräkningen till 6 818 mnkr. Delårsrapporten överensstämmer med regionens styrmodell och är kopplad till regionfullmäktiges strategiska plan med treårsbudget. Vi bedömer att avvikelserna därmed inte försvårar styrning, ledning, uppföljning och kontroll.
- Fullmäktiges långsiktiga finansiella mål kommer inte att uppnås utifrån lämnad helårsprognos. Lämnad helårsbedömning bygger på att de finansiella intäkterna kommer att minska avsevärt under resten av året. Samma prognosprincip där de finansiella intäkterna beräknas bli i nivå med budget för helåret har använts tidigare år. Detta har ofta bidragit till att det slutliga totalutfallet blivit bättre än lämnad prognos i samband med delåret.
- Vi har noterat att den bristande finansiella måluppfyllelsen i huvudsak beror på ändrat livslängdsantagande som påverkar årets pensionskostnader. Balanskravet för ekonomin bedöms inte komma att uppfyllas för helåret. Vi har noterat att synnerliga skäl kommer att återopas enligt delårsrapporten.
- Resultaten i delårsrapporten är delvis förenliga med fullmäktiges fastställda mål för verksamheten. Brister i måluppfyllelse finns inom flera väsentliga områden såsom tillgänglighet och digitalisering.

Anders Senestad
Ordförande

Anna-Lena Sörenson
Vice ordförande

Bifogas: Revisionsrapport ”Granskning av delårsrapport 2021, Region Östergötland”. Handlingarna finns tillgängliga på www.regionostergotland.se/Demokrati-och-insyn/Politisk-styrning/Revision/

Deltagare

REGION ÖSTERGÖTLAND 232100-0040 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Anders Lennart Senestad

Anders Senestad
Förtroendevald revisor

2021-11-08 17:59:04 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Anna-Lena Kerstin Sörenson

Anna-Lena Sörenson
Förtroendevald revisor

2021-11-08 14:15:14 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Granskning av delårsrapport 2021

Region Östergötland

Rebecka Hansson, aukt. revisor / cert. kom. yrkesrevisor

Karin Jäderbrink, certifierad kommunal yrkesrevisor

Matti Leskelä, certifierad kommunal yrkesrevisor

Linn Bergman

Karin Gustavsson

Elisa Thordarsson

Sofia Tuvhag

November 2021

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Region Östergötlands förtroendevalda revisorer översiktligt granskat regionens delårsrapport för perioden 2021-01-01 – 2021-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2021.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning per revisionsfråga:

Revisionsfråga	Bedömning	
Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	Nej Delårsrapporten har ej upprättats i enlighet med lagens krav då hela pensionsåtagandet i enlighet med tidigare fullmäktigebeslut bokförts som skuld. I övrigt har det i granskningen inte framkommit några avsteg mot lag och god redovisningssed. Räkenskaperna bör rättas innan de fastställs av fullmäktige.	
Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	Delvis Det finansiella måluppfyllelsen beräknas bli svag för helåret då regionen prognostiserar ett negativt resultat. Avvikelse mot budget beror främst på att en kostnad om 691 mnkr till följd av ändrat livslängdsantagande belastar årets resultat. Verksamhetsresultaten bedöms till viss del vara förenliga med fullmäktiges mål.	

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Granskningsresultat	5
Lagens krav och god redovisningssed	5
Måluppfyllelse utifrån god ekonomisk hushållning	7

Inledning

Bakgrund

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande. Vårt ansvar är att granska delårsrapporten utifrån god sed.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Revisionskriterier

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- Översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2021-08-31.
- Förvaltningsberättelsens innehåll.
- Drift- och investeringsredovisning.
- Redovisningen av om det prognostiserade resultatet är förenligt med de finansiella målen och verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA (International Standards on Auditing) och god revisions sed i övrigt har. Denna rapport är skriven i avvikelseform och omfattar våra mest väsentliga iakttagelser och bedömningar.

Den granskade delårsrapporten fastställdes av regionstyrelsen 2021-10-27 och fullmäktige behandlar delårsrapporten 2021-11-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av redovisnings- och finanschef, ekonomidirektör, enhetschef inom regionledningskontorets stab samt verksamhetsanalytiker inom regionledningskontoret. De förtroendevalda revisorerna Monica Ericsson och Erik Söderberg har följt granskningen.

Granskningsresultat

Lagens krav och god redovisningssed

lakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti 2021. Resultatet för perioden uppgår till +503 mnkr. Resultat för samma period förra året var +567 mnkr.

I resultat ingår en jämförelsestörande post med kostnader till följd av ändrat livslängdsantagande som påverkar årets pensionskostnader. De jämförelsestörande kostnaderna uppgår till 691 mnkr för delårsperioden. Resultatet hade varit +1 194 mnkr utan denna jämförelsestörande kostnad. Styrelsen har beslutat om och överlämnat rapporten inom lagstadgad tid till fullmäktige.

Regionen avviker mot Lag om kommunal bokföring och redovisning avseende pensionsredovisningen. Som tidigare år redovisar regionen både enligt fullfondering med hela pensionsåtagandet som skuld i balansräkningen och enligt den lagstadgade blandmodellen. Blandmodellen innebär att pensioner intjänade före år 1998 inte ska tas upp som en skuld eller avsättning. Avsteget är beslutat av regionfullmäktige och redovisas som tidigare öppet i delårsrapporten.

Avvikelsen avseende pensioner påverkar resultat samt årsprognos enligt nedan:

Belopp i mnkr	Fullfondering	Blandmodell	Differens
Periodresultat	503	550	-47
Helårsbedömning	-535	-589	54

Periodens resultat efter åtta månader blir 47 mnkr lägre med fullfonderingsmodellen och resultatet i helårsbedömningen blir 54 mnkr högre. Den ekonomiska ställningen och balansräkningen påverkas enligt nedan per 31 augusti:

Belopp i mnkr	Fullfondering	Blandmodell	Differens
Avsättningar	14398	7580	6818
Eget kapital	2345	9163	-6818

Vid en redovisning enligt fullfonderingsmodellen blir avsättningarna på balansräkningens skuldsida 6,8 mnkr högre än vid en redovisning enligt blandmodell. Det innebär också att det redovisade egna kapitalet blir lika mycket lägre per 31 augusti.

Enligt den ekonomiska prognosen kommer det lagstadgade balanskravet för ekonomin inte att uppnås vid årets slut. I delårsrapporten anges att hänvisning kommer att ske till synnerliga skäl i form av stark ekonomisk ställning för att

underskottet inte ska behöva återhämtas inom tre år. Balanskravsresultatet beräknas bli -570 mnkr.

Lämnad helårsprognos om -535 mnkr är betydligt sämre än det utfall om +503 mnkr som kan konstateras efter åtta månader. Av delårsrapporten framgår att avkastningen på regionens placeringar prognostiseras till budgeterade 108 mnkr för helåret utifrån även tidigare tillämpad princip. För årets första åtta månader är avkastningen 427 mnkr.

För år 2020 var regionens resultat +567 mnkr efter åtta månader och det slutliga resultatet blev sedan +1 048 mnkr. Bedömt helårsresultat i samband med delårsrapporten för augusti 2020 uppgick till +200 mnkr.

Vid en jämförelse mellan åren är det viktigt att beakta den jämförelsestörande kostnaden om 691 mnkr för år 2021 avseende pensioner som belastar årets första åtta månader. Vidare redovisades vissa erhållna statsbidrag avseende merkostnader för Covid-19 först under det sista tertialet 2020.

De kortfristiga placeringarna uppgår per 31 augusti till 6 207 mnkr. Vid senaste bokslutet var värdet på de kortfristiga placeringarna 5 223 mnkr. Avkastningen på gjorda placeringar uppgår till 427 mnkr efter avdrag för förvaltningskostnader.

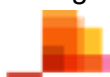
Periodens nettokostnadsökning uppgår till 8,0 % inkluderat jämförelsestörande post till följd av ändrat livslängdsantagande. Exkluderat den jämförelsestörande posten blir nettokostnadsökningen 3,3 %. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är samtidigt också 3,3 % högre för årets första åtta månader jämfört med föregående år. Detta innebär att justerad nettokostnad inte ökat mer än den huvudsakliga intäktskällan i form av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Av driftredovisningen framgår att de ekonomiska resultaten efter augusti i huvudsak är positiva inom de olika verksamheterna. Nämndernas och styrelsens överskott är +48 mnkr. Produktionsenheten Hälso- och sjukvården uppvisar ett överskott om 195 mnkr.

Finansförvaltningens överskott är +154 mnkr. Den negativa helårsprognosen om -535 mnkr härrör sig främst till finansförvaltningen (-418 mnkr) samt hälso- och sjukvården (-119 mnkr). Av delårsrapporten framgår att vissa befarade avvikelser mot budget för hälso- och sjukvårdsnämndens samt trafik- och samhällsplaneringsnämnden kommer att kompenseras av finansförvaltningen. Detta har inräknats i samlad helårsprognos.

Investeringsnivån för årets första åtta månader uppgår till 557 mnkr vilket är lågt i förhållande till helårsbudgeten som uppgår 1 800 mnkr. Investeringsvolymen har minskat avsevärt jämfört med föregående år.

Koncernens resultat efter åtta månader är +500 mnkr. Som anges i delårsrapporten så är bolagens påverkan på resultatet liten vid konsolidering. AB Östgötatrafiken prognostiserade efter augusti ett behov om ytterligare 55 mnkr i

ersättning utöver de 140 mnkr som tidigare är beslutats i preliminär ersättning. Bakgrunden till dessa avvikelser är minskat resande till följd av pandemin.

Bedömning

Delårsrapporten har ej upprättats i enlighet med lagens krav då hela pensionsåtagandet i enlighet med tidigare fullmäktigebeslut bokförts som skuld.

Vi bedömer att felet bör rättas innan räkenskaperna fastställs av fullmäktige. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet inte kommer att uppfyllas för år 2021. Regionens delårsrapport innehåller i allt väsentligt de delar som krävs enligt den rekommendation som Rådet för kommunal redovisning utfärdat.

Måluppfyllelse utifrån god ekonomisk hushållning

lakttagelser

Finansiella mål

Det övergripande finansiella resultatmålet bedöms enligt delårsrapporten ej uppfyllas för året i sin helhet. Detta beror på det antagandet om längre livslängd vilket innebär att pensionsskulden måste justeras upp. De finansiella målen i övrigt uppvisar också en svag måluppfyllelse till följd av detta. Målen avseende soliditet och eget kapital beräknas dock uppnås.

Verksamhetsmål

I delårsrapporten görs en avstämning mot årsprognosen avseende regionens verksamhetsmässiga mål som fastställts i treårsbudget 2021-2023 med fokusområden.

I treårsbudgeten 2021-2023 anges sju fokusområden för budgetåret 2021. Inom respektive fokusområde presenteras uppdrag till nämnderna och styrelsen. I årsplanerna ska nämnderna och styrelsen beskriva hur de säkrar att fullmäktiges fokusområden och uppdrag genomförs under 2021. Inom varje fokusområde finns även styrtalet som visar inriktningen på Region Östergötlands ambitioner.

Av redovisningen i delårsrapporten framgår att 26 av totalt 43 uppdrag bedöms vara genomförda enligt plan, med tillfredsställande resultat (grön markering), vid årets slut. 16 av 43 uppdrag bedöms inte vara helt genomförda enligt plan och/eller att resultaten inte kommer vara helt tillfredsställande (gul) vid årets slut. För 1 av 43 uppdrag bedöms resultatet vara otillfredsställande (röd) vid årets slut.

Nedan sammanfattas det redovisade utfallet för respektive fokusområde:

Inom fokusområdet *Tillgodose östgötarnas behov, under och efter pandemin* bedöms fem av sex uppdrag vara genomförda enligt plan vid årets slut. Ett

uppdrag bedöms komma att ha en inte helt tillfredsställande måluppfyllelse inom området framskjuten vård. Inom fokusområdet finns tre styrtal kopplade till vårdköer, väntetidsuppföljningar och biljettintäkter i kollektivtrafiken. Samtliga styrtal har under perioden utvecklats negativt i jämförelse med mål och ambitioner.

Inom fokusområdet *En innovativ primärvård och en fortsatt omställning till nära vård* beräknas fyra av sex uppdrag prognostiserats uppnå en "gulmarkerad" måluppfyllelse. Två av uppdragen är grönmarkerade och bedöms kunna genomföras som planerat under året. Området egenmonitorering är ett av områdena där målet beräknas uppnås. Till fokusområdet finns fyra styrtal och två av dessa bedöms nå målvärden för 2021 enligt redovisningen i delårsrapporten. Ett av styrtalen följs endast upp vid årsredovisningen. Det finns ett bristande underlag och en otydlighet i redovisningen avseende andel patienter i kommunalt boende med upprättad vårdplan.

Inom fokusområdet *Fortsatt digitalisering av verksamhet och tjänster* ges prognosen att fyra av sju uppdrag kommer genomföras enligt plan under året. Tre av uppdragen bedöms ha en inte helt tillfredsställande måluppfyllelse. Inom området finns tre styrtal av vilka två inte bedöms nå målvärdet under året.

Målet att samtliga primärvårdsenheter och specialistmottagningar ska erbjuda digitala besök beräknas inte uppnås. Målet att 10 % av öppenvårdsbesöken ska ske digitalt kommer inte heller att uppnås. Andelen digitala besök i appen Din vård har motsvarat mindre än en procent av alla öppenvårdsbesök enligt delårsrapporten.

Inom fokusområdet *Hållbar kompetensförsörjning* ges prognosen att tre av sju uppdrag kommer ha en tillfredsställande måluppfyllelse vid årets slut. Tre av uppdragen bedöms inte ha en helt tillfredsställande måluppfyllelse. Ett av uppdragen, att "Genomföra åtgärder enligt handlingsplanen för ett minskat beroende av bemanningsföretag", prognostiseras ha otillfredsställande måluppfyllelse. Pandemin uppges ha påverkat kostnaderna för bemanningsföretag. För fokusområdet finns fyra styrtal och två bedöms utvecklas i enlighet med målbild.

Fokusområdet *Säkerställa högspecialiserad vård i Östergötland* har två uppdrag. Båda uppdragen bedöms ha en tillfredsställande måluppfyllelse under 2021. Utfall av styrtal uppges redovisas i årsredovisningen.

Samtliga sju uppdrag inom området *Stärkt miljö- och klimatarbete* bedöms under året bli genomförda enligt plan med tillfredsställande resultat. Det finns fyra styrtal för området och samtliga kommer att följas upp i årsredovisningen.

Fokusområdet *Utvecklat arbete för jämlik vård och hälsa i Östergötland* har åtta uppdrag. Fyra av dessa bedöms vara genomförda vid årets slut. Resterande fyra bedöms inte vara helt genomförda enligt plan och har "gulmarkerats". För fokusområdet finns tre styrtal som följs upp i delårsrapporten.

Det finns i några fall otydlighet i redovisningen av styrtalsutfall som gör det svårt att bedöma om utvecklingen är i enlighet med målen. Styrtalen redovisas separerat från uppdragen. Det görs ingen bedömning av dem utifrån skalan grön, gul eller röd.

Bedömning

Resultaten i delårsrapporten bedöms som delvis förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning.

Den finansiella måluppfyllelsen kommer att bli svag enligt delårsrapporten och bedöms ej vara förenlig med fullmäktiges mål. Engångskostnader för pensioner till följd av ändrat livslängdsantagande påverkar det finansiella resultatet negativt.

En majoritet av de redovisade verksamhetsmålen bedöms uppnås vid årets slut. Det finns dock väsentliga brister i måluppfyllelsen exempelvis avseende tillgänglighet till vård. Verksamhetsresultaten bedöms till viss del vara förenliga med fullmäktiges mål.

2021-11-08

Matti Leskelä

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Granskningsansvarig

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Östergötlands revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 20 september 2021. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Deltagare

REGION ÖSTERGÖTLAND Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Matti Mikael Leskelä

Matti Leskelä

Sakkunnigt biträde

2021-11-09 07:30:45 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: REBECKA HANSSON

Rebecka Hansson

Sakkunnigt biträde

2021-11-09 08:14:45 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

SÄNDLISTA

Revisionskrivelse

Granskning av vårdhygien och städning – Region Östergötland

Regionfullmäktige
Regionfullmäktiges presidium (1 ex till varje ledamot i RF:s presidium)

Regionstyrelsen (1 arkivex i pappersform)

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionutvecklingsnämnden
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden
Patientnämnden
Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen

Politiska ledningsgruppen enligt e-postlista: (endast e-post)

Regionledning: (endast e-post)

Regiondirektör
Ekonomidirektör
Regionutvecklingsdirektör
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Utvecklingsdirektör
Vårddirektörer
HR-direktör
Forskningsdirektör
Kommunikationsdirektör
Tandvårdsdirektör
Medicinsk direktör
Centrumchef
Administrativ chef Regionledningskontoret
Vd, AB Östgötatrafiken

Övrig ledningsstab:

Redovisnings- och finanschef
Regionsekreterare
Registrator
Ers för regionsekreterare
Regiondirektörens strateg

Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp: (endast e-post)Sjukvård

Centrumchef för närsjukvården i centrala Östergötland
Centrumchef för närsjukvården i västra Östergötland
Centrumchef för närsjukvården i östra Östergötland
Primärvårdsområdeschef, programansvarig för Nära Vård
Centrumchef för Hjärtcentrum
Centrumchef för Diagnostikcentrum
Centrumchef för Barn- och kvinnocentrum
Centrumchef för Kirurgi, ortopedi och cancervård
Centrumchef för Sinnescentrum
Centrumchef för Primärvårdscentrum
Centrumchef för Medicincentrum
Centrumchef för Psykiatricentrum
Dekanus, LiU
HR-chef
Ekonomichef
Utvecklingschef
Planeringschef
Enhetschef kommunikationsenheten

Utbildning

Lunnevads folkhögskola
Naturbruksgymnasiet i Östergötland

Övrig verksamhet

Centrumchef för Katastrofmedicinsk centrum